

Naschrift

Auteur(s):

Groot, W.

Maassen van den Brink, H.

Plug, E.

De auteurs zijn verbonden aan 'Scholar', Faculteit der Economische Wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam. De eerste auteur is daarnaast verbonden aan de Universiteit Maastricht, de andere twee aan de Universiteit Wageningen.

Verschenen in:

ESB, 84e jaargang, nr. 4234, pagina 919, 10 december 1999

Rubriek:

Naschrift

Trefwoord(en):

arbeidsmarkt

Dit artikel is een naschrift n.a.v:

E.A. Oskam, L. Ouwehand en E.M. van der Wenden, [Tekort aan technici bestaat wel degelijk](#) en Ch. Renique, [Tekort stijgt nog](#)

Als arbeidsvraag en arbeidsaanbod uit evenwicht zijn, zullen er loonaanpassingen optreden. Bij een relatief tekort aan technisch opgeleiden ten opzichte van niet-technisch opgeleiden valt een relatieve loonstijging voor technisch opgeleiden te verwachten. Deze uiteenzetting hanteren we om een mogelijk tekort aan technisch opgeleiden te verklaren. We definiëren een tekort zodra het aandeel technisch opgeleiden lager is dan het aandeel technische beroepen in de beroepsbevolking. Er is een tekort indien een loonstijging voor technisch opgeleide ten opzichte van andere werknemers wordt waargenomen. Oskam, Ouwehand en van der Wenden storen zich aan deze definitie van het tekort. In de economische wetenschap is deze echter zeer gebruikelijk.

Aldus vinden we, met uitzondering van de lager opgeleide technici in 1985 en 1996, een aanbodoverschot aan technisch opgeleide werknemers. Daarbij wordt in tegenstelling tot de classificatie van opleidingen de aanduiding 'technisch' in de beroepenindeling voor een brede variëteit gebruikt. Met een strikter definitie wordt het verschil tussen het aandeel technisch geschoolden en het aandeel technische beroepen veel groter.

Oskam, Ouwehand en Van der Wenden merken op dat men ook van een tekort kan spreken indien er meer moeizaam vervulbare vacatures zijn in technische beroepen. Echter, met het tekort aan technisch opgeleiden heeft dit weinig te maken. Immers, iemand met een technische opleiding kiest niet per se een technische baan.

Rendement op deelmarkten laag

De critici besteden weinig aandacht aan de afwezigheid van een stijging van het gemiddelde loon van technisch opgeleide werknemers. De door Renique genoemde cijfers hebben alleen betrekking op startsalarissen van schoolverlaters. Onze gegevens geven een beeld van de lonen van alle werknemers. Wij beamen wel dat de werkelijkheid weerbarstiger dan ons model. Het is echter juist vanwege de consistentie van onze waarnemingen dat wij van mening zijn dat de markt wél zijn werk doet. Het gemiddelde loon is hierbij een betere indicator voor de keuze van een loopbaan dan het startsalaris.

De auteurs hebben gelijk als zij stellen dat allerlei arbeidsdeelmarkten bestaan die onderling sterk van elkaar verschillen en dat tijdens het aggregatieproces veel informatie verloren gaat. Wij hebben daarom juist het onderscheid tussen lager, middelbaar en hoger opgeleiden gebruikt om verschillen naar voren te laten komen. Dit neemt niet weg dat opleidingsniveau niet de enige variabele is die heterogeniteit onder de technisch en niet-technisch opgeleiden beschrijft. Om rekening te houden met ook andere individuele verschillen schatten we in [tabel 1](#) de rendementen van technische opleidingen. Ook als we corrigeren voor opleidingsniveau, individuele gezinssituatie, leeftijd, werkervaring, werkinzet, bedrijfsomvang, en het opleidingstype van de ouder blijkt dat tussen 1985 en 1996 technisch opgeleiden minder verdienen dan niet-technisch opgeleiden. De opmerking dat wij ons blind aggregeren is dus onjuist.

Tabel 1. Rendement van een technische opleiding ten opzichte van andere opleidingen

	1985	1988	1990	1992	1994	1996
rendement	-0.055	-0.089	-0.084	-0.069	-0.065	-0.050

Conclusie

Het zal met een tekort aan technisch opgeleiden zo'n vaart niet lopen. Weliswaar kiezen leerlingen steeds minder vaak een technische opleiding, maar dit leidt niet tot een tekort aan technisch opgeleiden. Het beloningsverschil tussen technisch en niet-technisch opgeleiden wijst op een overschot aan technisch opgeleiden, en zorgt mede voor de dalende populariteit van technische opleidingen. Als politici een technische opleiding aantrekkelijker willen maken, suggereren we om marktprincipes te hanteren; een betere beloning voor technisch opgeleiden.

Zie ook:

W. Groot, H. Maassen van den Brink en E. Plug, [Geen tekort aan technisch opgeleiden](#), *ESB*, 27 augustus 1999, blz. 608-610.
